

Granskningsutlåtande

Vindbruksplan

Datum 24-10-27

Piteå kommun

Innehåll

1	Inledning	2
	Granskningsutlåtande - vad är det?	2
	Hur har granskningen gått till?.....	2
	Vilka har svarat?	3
2	Inkomna synpunkter och kommunens kommentarer	3
2.1	Statliga myndigheter	3
2.1.1	Energimyndigheten	3
2.1.2	Försvarsmakten	3
2.1.3	Havs och vattenmyndigheten	3
2.1.4	Skogsstyrelsen.....	3
2.1.5	Trafikverket.....	3
2.1.6	Svenska kraftnät.....	3
2.1.7	Sveriges geologiska undersökning (SGU)	4
2.1.8	Länsstyrelsen.....	4
2.2	Kommuner	5
2.2.1	Luleå kommun	5
2.2.2	Skellefteå kommun	5
2.3	Kommunala myndigheter.....	5
2.3.1	Samhällsbyggnadsnämnden	5
2.3.2	Miljö- och tillsynsnämnden	5
2.4	Bolag, partier, organisationer och föreningar	6
2.4.1	Vattenfall Eldistribution AB	6
2.4.2	Statkraft	6
2.4.3	Svea Vind Offshore.....	6
2.4.4	FU-GEN	7
2.4.5	Föreningen Svenskt Landskapsskydds (FSL).....	7
2.4.6	SCA Energy AB.....	7
2.5	Inkomna yttranden från privatpersoner	8
2.5.1	Privatperson 1	8

I Inledning

Piteå kommun har sedan 2014 en vindbruksplan, KF beslut 2014-03-17 § 56. Sedan dess har en omfattande etablering av vindkraftverk skett vilket ligger i linje med Piteå kommuns vilja att bidra till Sveriges miljöambition om 100 % förnyelsebar elproduktion, samtidigt som kommunen tar ansvar för både mark- och vattenanvändningen inom kommunen.

Nu har vindbruksplanen reviderats eftersom kommunen vill ta tillvara de erfarenheter som byggt på under ett antal år.

Förslaget till revidering av vindbruksplan var ute på samråd under perioden 12 oktober – 22 december 2021, i syfte att ge medborgare, föreningar och olika parter möjlighet att yttra sig om planförslaget. Under samrådet kom 40 skriftliga yttranden in. Efter samrådet har planen ändrats och justerats med anledning av de inkomna yttrandena i de fall det har bedömts lämpligt och möjligt. Det omarbetade förslaget har varit ute på granskning under perioden 22 juni 2024 – 16 oktober 2024. Till granskningshandlingen av det tematiska tillägget till översiktsplanen hörde planförslag, planeringsförutsättningar, mark- och vattenanvändningskartan, miljökonsekvensbeskrivning samt en samrådsredogörelse som redovisar de yttranden som kommit in under samrådet samt hur kommunen har valt att hantera dessa yttranden. I föreliggande granskningsutlåtande redovisas de yttranden och synpunkter som kommit in under granskningstiden samt hur kommunen valt att hantera dessa samt kommunens bemötande.

Kommunen har efter granskningen inte gjort några större förändringar.

Kommunen har gjort följande revideringar:

- Vissa tekniska justeringar, förtydliganden och tillägg. Även smärre förändringar av redaktionell karaktär är genomförda.
- Förklaring och ställningstagande, kustnära etableringar, exempelvis Bondön.

Utöver synpunkter om saker som bör förändras eller plockas bort ut förslaget har ett par synpunkter inkommit som gör gällande att det är positivt att kommunen valt att hörsamma synpunkter i samrådsskedet och att det sammanlagda förslaget till handling har förbättrats. För dessa synpunkter redogörs inte särskilt.

Granskningsutlåtande - vad är det?

Efter granskningstiden ska kommunen i ett särskilt utlåtande/granskningsutlåtande sammanställa de synpunkter som inkommit under granskningstiden och redovisa de förslag som synpunkterna gett anledning till. Det särskilda utlåtandet med de sammanställda synpunkterna ska sedan bifogas de övriga översiktsplanehandlingarna. Om synpunkter som inkommit under granskningstiden inte kan tillgodoses i planförslaget bör detta särskilt motiveras. Ansvariga politiker och tjänstepersoner har läst och diskuterat alla inkomna yttranden. I detta särskilda utlåtande har synpunkterna sammanfattats i ett antal kategorier.

Hur har granskningen gått till?

Förslaget till reviderad vindbruksplan har varit ute på granskningssamråd under 22 juni 2024 – 16 oktober 2024.

Granskningshandlingen har skickats på remiss till länsstyrelsen, myndigheter, grannkommuner, kommunala förvaltningar, övriga instanser samt andra berörda.

Granskningshandlingen har även funnits tillgänglig på Piteå kommuns webbplats och utställd på följande platser:

- Stadsporten, Västergatan 10
- Stadsbiblioteket, Piteå
- Stadshuset, Svartuddsvägen 1

Granskningen har annonserats i Piteå Tidningen samt på Piteå kommuns Facebook sida. Inkomna synpunkter har kunnat lämnas via webben samt skriftligen, även inkomna synpunkter via mail och telefon har registrerats.

Vilka har svarat?

Under granskningstiden har det sammantaget inkommit 19 skriftliga yttranden. Yttranden har inkommit från myndigheter, bolag, föreningar samt privatpersoner och fördelar sig enligt nedan:

Myndigheter	8
Kommuner	4
Föreningar & bolag	6
Privatpersoner	1

2 Inkomna synpunkter och kommunens kommentarer

För att underlätta läsningen har nedanstående yttranden sammanfattats och redovisas inte alltid i sin helhet, utan är till viss del förkortade. Kommunen har valt att redogöra för de synpunkter som inkommit från respektive remissinstans samt bemöta dem nedan. Alla inkomna yttranden i sin helhet finns registrerade hos Piteå kommun och svaren bemöter yttrandet i sin helhet, inte den till viss del förkortade versionen nedan.

2.1 Statliga myndigheter

2.1.1 Energimyndigheten

Energimyndigheten redovisar handlingsgång i etableringsärende.

Kommunens kommentar

Handläggningsgången beaktas i senare tillståndprocess vid tillståndsansökan.

2.1.2 Försvarsmakten

Försvarsmakten avstår i detta fall att yttra sig.

2.1.3 Havs och vattenmyndigheten

Havs och vattenmyndigheten avstår i detta fall att yttra sig.

2.1.4 Skogsstyrelsen

Skogsstyrelsen avstår i detta fall att yttra sig.

2.1.5 Trafikverket

Trafikverket har inget att erinra med vindbruksplanen. De vill dock lyfta att texten under rubriken Järnväg på s. 39 i Vindbruksplan del 2 med fördel kan uppdateras då det inte längre är oklart när järnvägsplanerna kommer genomföras. Järnvägsplanerna för Norrbotniabanan påbörjas under detta år.

Kommunens kommentar

Piteå kommun kommer att föra in i Vindbruksplan del 2 att järnvägsplanerna kommer att påbörjas under 2024.

2.1.6 Svenska kraftnät

Inga ytterligare synpunkter i ärendet, men anser att kommunen bör korrigera följande:

- 400kW-stamledningar behöver ändras till 400 kV-stamnätsledningar
- I planhandlingarna anges att kraftledningar är av riksintresse. Denna fråga utreds för närvarande och beslut har inte fattats

Kommunens kommentar

Piteå kommun kommer att föra in i Vindbruksplan del 2 rätt nomenklatur enligt yttrandet.

2.1.7 Sveriges geologiska undersökning (SGU)

SGU framför att marklutning, jordart, jorddjup och bergart samt grundvattennivå kan ha betydelse för riskbild vid samhällsplanering och därmed påverka såväl lämplig markanvändning som grundläggning och därmed erforderliga geotekniska lösningar och resulterande byggkostnader.

För att kunna följa Boverkets uppdaterade riktlinjer om kommunal planering i översvämningskänsliga områden (2018) bör en analys av höga vattenflöden för berörda avrinningsområden och hur de kan påverka befintliga och planerade strandnära byggnader samt tillhörande infrastruktur utföras. Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB) utför kartering och beräkning av översvämningsrisk som visas i Portalen för översvämningshot.

SGU har lämnat riktlinjer om : hantering av värdefulla ämnen och material, mineralresurser, gruv- och täktverksamhet, MKN, materialförsörjning, berggrund, jordarter, grundvatten

Kommunens kommentar

Kommunen bedömer att det i en översiktlig plan inte är nödvändigt med ytterligare redovisning. Komplettering av kunskapsunderlaget avseende bland annat natur- och kulturvärden, geotekniska förhållanden och risker, dagvattenhantering, dricksvattenförsörjning och avloppsförsörjning, kulturmiljö, rennärning, trafikfrågor kommer att ske i kommande tillståndsprocess.

2.1.8 Länsstyrelsen

De synpunkter Länsstyrelsen framförde i samrådsyttrande har till stor del beaktats i den aktuella granskningshandlingen.

Länsstyrelsen konstaterar att inga nya områden pekas ut som lämpliga för vindkraftverk i föreslagen revidering. I planförslaget har två tidigare utpekade områden lämpliga för vindkraft tagits bort. Inom vissa sedan tidigare utpekade områden lämpliga för vindkraftverk, har satts en begränsning av 150 meters maximal höjd för nya vindkraftverk medan vissa sedan tidigare utpekade områden är lämpliga för eventuella tillkommande moderna och höga vindkraftverk.

Länsstyrelsen har redovisat synpunkter på Rennärning, Kommunikation och Kulturmiljövård, Ras, skred, erosion och översvämnning.

I länsstyrelsens yttrande finns yttrande från Sametinget. Sametinget har redovisat eventuell påverkan där exempelvis sammanhängande betesmarker kan hindras, samt risk att flyttleder skärs av.

Samt att vissa områden är olämpliga utifrån aspekter som uppsamlingsområde, trivselområde.

Vidare redovisar sametinget avsaknad av och hänsynstagande och konsekvensbeskrivning vid tillkommande projekt. Vilka kumulativa, permanenta, tillfälliga, sociala och kulturella effekter blir det på lokal och regional nivå.

För kommande generationer renskötare är det viktigt att verken ska plockas ner efter tillståndstiden och marken återställas. Genom att det i den nya planen tillförs nya områden så anser vi att kommunen ska konsultera berörda samebyar för att kunna utreda markens betydelse tidigare, nu och i framtiden enligt vad vi skrivit ovan, innan det tematiska tillägget kan komma att antas.

Kommunens kommentar

Kommunen bedömer att det i en översiktlig plan inte är nödvändigt med ytterligare redovisning. Komplettering av kunskapsunderlaget avseende bland annat natur- och kulturvärden, geotekniska förhållanden och risker, dagvattenhantering, dricksvattenförsörjning och avloppsförsörjning, kulturmiljö, rennärning, trafikfrågor kommer att ske i kommande tillståndsprocess.

I områden inom eller i närhet av riksintresse för rennärningen ska stor försiktighet råda vid nyetableringar. I det vidare arbetet med respektive bolags tillståndsansökan ska dessa frågor synliggöras.

I den nya planen har inte nya områden tillförts utan antalet har minskats.

2.2 Kommuner

2.2.1 Luleå kommun

Luleå kommun har yttrat sig tidigare i samrådsskedet och har inget att mer att tillägga.

2.2.2 Skellefteå kommun

Skellefteå kommun har meddelat att de inte hunnit med att upprätta ett förslag till yttrande, och därför inte kommer att skicka in något.

2.3 Kommunala myndigheter

2.3.1 Samhällsbyggnadsnämnden

Samhällsbyggnadsnämnden lämnar följande synpunkter på granskningshandlingen:

- Många synpunkter från boende och föreningsliv i Markbygden gäller upplevda störningar av vindkraft i form av ljus, ljud, synintryck, påverkan på boendemiljö och rekreativsmöjligheter. Flertalet av dessa yttranden anger att det räcker med den vindkraft som redan etablerats i Markbygden. Synpunkter i samrådsskedet har inte medfört ändringar i granskningshandlingen gällande utpekandet av lämpliga områden i Markbygden. En konsekvens är att boende i landsbygd och glesbygd upplever att de inte känner sig hörda i sammanhanget.
- Plankartan på sidan 9 i vindbruksplanen del 1 – den östra delen av kartan har fallit bort vilket betyder att alla områden inte syns, i en slutversion bör hela kartan tydligt framgå.
- Plankartan innehåller även specialfall där det finns tillståndsgiven vindkraft inom områden som anges olämpligt för vindkraft. Plankartan bör därför kompletteras med förklarande text för områden som omges av lila linje (ex. Bondön, område med tillstånd men inom område som är olämpligt för vindkraft - vindkraft avvecklas på sikt).
- Bondön bör redovisas som ett eget område på plankartan och beskrivas i tabellen som ett eget område.

Kommunens kommentar

Korrekt karta kommer att läggas in i vindbruksplanen

Uppgifter och ställningstaganden om vindkraftverken på Bondön samt de två mindre vindkraftverken som finns på Pitholmen kommer även att redovisas i del 2 planeringsförutsättningar (under stycket om skärgård och kustnära).

2.3.2 Miljö- och tillsynsnämnden

- Översiktskartan bör kompletteras med förklaring till område som omges av lila linje (ex. Bondön, område med tillstånd inom område som är olämpligt för vindkraft).

- Bondön i översiktskartan finns inte omnämnd i tabellen ovanför översiktskartan. I kartan är Bondön även försedd med siffrorna ”120” vilken även saknar förklaring. Förklaring bör finnas eller så bör siffrorna tas bort.
- I översiktskartan, L 10 Råtiden bör redan tillståndsgivet område vara ifyllt lilafärgat i stället för lila linje.
- Översiktskartan på sidan 9 i vindbruksplan del 1 får inte plats vilket betyder att alla områden inte syns, i en slutversion bör hela kartan få plats.

Kommunens kommentar

Korrekt karta kommer att läggas in i vindbruksplanen

Uppgifter och ställningstaganden om vindkraftverken på Bondön samt de två mindre vindkraftverken som finns på Pitholmen kommer även att redovisas i del 2 planeringsförutsättningar (under stycket om skärgård och kustnära).

2.4 Bolag, partier, organisationer och föreningar

2.4.1 Vattenfall Eldistribution AB

Vattenfall Eldistribution AB har inget ytterligare att tillföra än det som framfördes i samrådet.

2.4.2 Statkraft

Statkraft framför i sitt yttrande att:

- högre vindkraftverk än 150 meter bör tillåtas för god hushållning med vindenergiressurser och även i fler områden
- Analysen borde göras på högre verk
- Vindkraft medverkar till fler positiva etableringar i länet än vad som redogörs i vindbruksplanen
- Vikten att fortsätta revidera och uppdatera

Kommunens kommentar

Det är kommunens uppgift att göra en avvägning mellan olika intressen i avseende på användning av mark- och vattenområden. Piteå kommun har tagit ett stort ansvar gällande vindkraftsutbyggnaden i Sverige och har därigenom väl bidragit samt bidrar till uppfyllandet av Sveriges miljömål. Med avseende på de etableringar som skett i kommunen har behovet för kommunen uppkommit att styra etableringen av höga vindkraftverk västerut i skogsbygden. Föreslagen revidering av vindbruksplanen säkerställer att planen förhåller sig väl till vindkraftverkens utvecklade teknik och högre byggnadshöjd samt avgränsar var i kommunen etablering av vindkraftsverk som är högre än 150 meter är lämplig.

Revidering av vindbruksplanen planeras ske enligt gällande bestämmelser.

2.4.3 Svea Vind Offshore

Svea Vind Offshores synpunkter avser de delar av vindbruksplanen som rör havsbaserad vindkraft. Svea Vind konstaterar att behovet av energi kommer att vara fortsatt stort och ha en stor påverkan på eventuellt kommande industrietableringar.

Svea Vind menar att samexistens mellan vindkraft och sjöfart kan ske och att frågan prövas i ett senare tillfälle.

Offshore menar att en genomförd nautisk riskanalys borde vara grund för bedömning av lämplig vattenanvändning i översiktsplanen.

Svea Vind Offshore anser att områdena 033 och 034 bör finnas kvar som utpekade lämpliga områden för vindbruk i översiktsplanen då Bolaget anser sig ha visat att samexistens med Övriga allmänna intressen är fullt möjlig och att påverkan på miljön blir begränsad.

Kommunens kommentar

Kommunens ställningstagande baseras på att en omfattande utbyggnad av vindkraft har genomförts i kommunen. Havs och vattenmyndighetens har fattat beslut om att samexistens av riksintresse sjöfart och riksintresse vindbruk inte är möjlig. Piteå kommun följer Havs och vattenmyndighetens fattade beslut. Frågan om visuell tålighet i Piteås skärgård är även av stor vikt.

2.4.4 FU-GEN

Enligt bolagets uppfattning är det mycket olämpligt att i vindbruksplanen införliva en höjdbegränsning för vindkraftverk inom vissa på förhand angivna områden.

Transportstyrelsen gör just nu översyn av gällande föreskrifter för hindermarkering av höga föremål.

Bolaget noterar vidare i den reviderade vindbruksplanen att en relativt grov gränsdragning är gjord mellan det så kallade skogslandskapet och landskapet öster om detta. Skogslandskapet beskrivs som mer tåligt för vindkraft, samtidigt som området öster därom inte anses kunna tåla vindkraftverk högre än 150 meter utifrån visuella intryck och störningar från hinderbelysning. Gränsen verkar vara både ologisk och felaktigt dragen i relation till hur verkligheten ser ut. LH -områdena 1 — 4 ligger tydligt i skogslandskap. Undantaget är LH5 som är beläget i myrmark. Gränslinjen är dessutom dragen så att den genomkorsar områden i Markbygden som redan erhållit tillstånd för vindkraftverk med 200 meters totalhöjd

Avslutningsvis ser vi det som angeläget att en fortsatt utveckling av vindkraften sker i nära dialog mellan företagen som investerar, kommunen, närboende, övriga invånare och näringslivet. Samt naturligtvis att det sker med nödvändigt hänsynstagande till såväl naturen och tillgängligheten till den, som till biologisk mångfald och möjligheten till friluftsliv, jakt, rennäring mm., allt i enlighet med gällande regelverk.

Kommunens kommentar

Gränsdragning mellan det så kallade skogslandskapet och landskapet öster om detta är gjord, inte helt som en vetenskaplig analys, utan mer som ett ställningstagande utifrån kommunens erfarenheter av vindkraftsetableringar. Nära bebyggelse beaktas i högre grad i revideringen.

2.4.5 Föreningen Svenskt Landskapsskydds (FSL)

Föreningen Svenskt Landskapsskydds (FSL) menar att förslaget är alltför generöst mot vindkraftsbranschen, FSL förordar att inget verk byggs men om det nu ändå blir så kan kommunen skapa egna kriterier mot de som vill etablera vindkraftverk.

Föreningen Svenskt Landskapsskydds (FSL) önskar att kommunen utreder ett antal punkter som i sin helhet redovisas i yttrandet.

Kommunens kommentar

Det är kommunens uppgift att göra en avvägning mellan olika intressen i avseende på användning av mark- och vattenområden. Eventuella utredningar ska genomföras av exploatör vid tillståndsansökan.

2.4.6 SCA Energy AB

SCA Energy AB redovisar synpunkter i två områden:

i vilket det ena (L4-Manliden) anser man att det är positivt att det går att utöka utan höjdbegränsning.

i det andra (LH1-Gråtiden) anser man att det är olyckligt att hela området givits höjdbegränsning då det i princip omöjliggör en etablering.

Kommunens kommentar

Det är kommunens uppgift att göra en avvägning mellan olika intressen i avseende på användning av mark- och vattenområden.

I samband med förändring av områden i Markbygden har större hänsyn tagits till visuell tålighet.

2.5 Inkomna yttranden från privatpersoner

2.5.1 Privatperson 1

Yttrandet tar upp risken för försämrade naturupplevelser och att tillräckligt med etableringar redan har genomförts och framför att inga ytterligare bör tillkomma.

Kommunens kommentar

Det är kommunens uppgift att göra en avvägning mellan olika intressen i avseende på användning av mark- och vattenområden. I den nya planen har inte nya områden tillförts utan antalet har minskats.